

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru strălănite pe un an . . . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 2 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.</p>
---	---	---

Intrând în noul an.

În pragul unui nou an ne-am obicinuit a ne simți ca în tața unui labirint ce-avem de străbătut. Și, dintr'un bineintenționat gând, se caută puncte, momente cari să ajute o trecere cât mai ușoară, cât mai norocoasă, „Labirintul” de fapt nu este altceva decât un pas mai mult în cursul nostru de trecere prin această viață pământească.

Dramul de spor și îmbunătățire din cursul unui an, de multe ori numai aparente, e o dovadă mai mult de insuficiența omenească. În familie, în societate ne frământăm în fel și chip să realizăm azi aceea ce n'am îndeplinit ieri, și capătul lucrului prea adesea e întocmai ca începutul lui.

Cu atenția încordată am citit cele scrise în pragul noului an de iubitul nostru colaborator părintele Dimitrie Anuțoiu din Poiana (care și astăzi are un judicios articol). Sfinția sa cugețându-se la rosturile noastre bisericești eparhiale, pentru îmbunătățirea cărora zorim și cu această foaie, nu atribuie deloc timpului darul înnoirii, a-l schimbării în bine a lucrurilor. Cu multă logică și deplină obiectivitate Sf. sa descoperă în suflet pe adevăratul mag care cunoaște puterea prefacerii în bine a toate. Sufletul da, el e cheia, el începutul oricărei îmbunătățiri. Numai un suflet nou, curat, purificat în dragostea de Dumnezeu și cea de aproapele nostru e singur în stare să facă între noi minunea îndreptării atâtor insuficiențe.

Acesta e adevărul. Anul nou, o filă nouă în cartea vecinicii, în afară de orizontul senin al sufletului nu însemnează nimica. Sufletul nostru larg, uman, creștin — dă timpului nuanța fericită după care oftăm la sosirea unui an nou între noi!

Dar oare nu îndreptarea lumii rătăcite este ținta de căpetenie a bisericii, începând cu prefacerea sufletelor și modelarea lor după chipul bunului Creator? Și oare nu spre aceasta ne sârguim din straja dimineții și până în noapte: sbuciumându-ne, dăruindu-ne uneori întradevăr ca pe o jertfă?!...

Am aruncat înadins o privire mai atentă peste organele eparhiilor surori din mitropolia noastră, tot din prilejul anului în care am intrat. Sibiul trimite din acest incident gazeta sa tuturor parohiilor din cuprinsul mitropoliei, motivând trimiterea aceasta de încercare cu dorința de a stabili o mai strânsă unitate spirituală-religioasă măcar în cadrele mitropoliei. Aradul dă soarta foi în seama încercatului consilier cultural, iar Oradea desărcinează pe consilierul cultural încredințând redactarea „Legii Românești” profesorilor dela Academia teologică în frunte cu rectorul aceleia. Numai la Cluj escelenta redactare o continuă dl Dr. Ion Mateiu, nu de mult onorat cu această grea sarcină. Iar ca la Cluj status quo rămâne și la noi. Dar, oare la noi nu este a se schimba ceva?!

În cecece privește redactarea am bucuria să constat că și aici la noi s'a discutat, iar ca redactor doresc cel dintâiu să văd organul eparhiei noastre la un nivel superior. S'a pus deasemenea problema unui organ, a unui supliment pentru popor — cum bine-i remarcă necesitatea părintele Anuțoiu, care se și oferă a scrie săptămânal două fețe pentru această „pagină”.

Redactarea bună a unei foi, cine contestă? Întâmpină multe greutăți. Redactorul? Dar sunt încă „profeți în Israil”! Iar dacă sunt... problema tot nu-i rezolvată. Nici cu netezirea greutăților materiale, cari din fericire nu au puterea să ne covârșească, n'am lichidat chestiunea. Nu, căci cea de căpetenie cerință e și aici sufletul. Sufletul redactorului, al colaboratorilor săi; dar mai

ales sufletul cetitorilor cântărește în această ideală balanță, a succesului unei foi, ca în general al oricărei munci.

Cetitorii noștri sunt, sau măcar ar trebui să fie, în primul rând preoții. Dacă ei s'ar arăta mai cu suflet, mai binevoitori, și numai în ce privește această foaie — de care în special pomenește confratele nostru, atunci sigur am făcut un pas la dreapta. Iar la capătul noului an poate tot vom înregistra ceva rezultat!?

Pentru o pâine.

Viața e grea — o simțim cu toții. Mai ales acum pe vreme aspră de iarnă, cu viscoliri și nămeți.

Ca să poți agonisi pe seama alor tăi o pâine și o cameră încălzită, recurgi pe această vreme la orice. Chiar gazetar de ai fi. Un interviu — un șiretlic — nițică îndrăzneală și — dar dacă „iese“ ceva.

Că se cade ori nu să publici ceace nimeni nu te-a autorizat — cine se mai întreabă astăzi. Vorba-i — să „pice“; dela unii sau dela alții....

Cam așa se va fi gândit și reporterul care în nrul de luni 18/I c. al ziarului „Dimineața“ la pag. 14 publică „în chestiunea episcopiei de Caransebeș“ lucruri cari — prezentate ca „declarațiile“ Prea Sfințitului Episcop — erau sortite să facă senzație. Poate că au și făcut.

Interesându-ne însă mai aproape, am putut afla că P. S. Sa nu a acordat nici unui ziarist nici un interviu și mai ales n'a autoizat pe nimeni să publice ceva în numele P. S. Sale.

Tocmai de aceea, pentru a spulbera orice nedumeriri și pentru orientarea celor de bunăcredință dăm de știre că P. S. Sa a adresat direcțiunii numelui ziar următoarea scrisoare lămuritoare:

Die Director,

În ziarul „Dimineața“ de Luni 18/I c. pag. 14 a apărut un reportaj „în chestiunea episcopiei de Caransebeș“, intitulat: *In locul tradiției de asuprivă, tradiție de glorie*“, al cărui conținut e prezentat ca „declarații făcute ziarului „Dimineața“ de subsemnatul episcop.

În legătură cu acest reportaj țin să precizez următoarele:

N'am dat nimănui nici un interviu în această chestiune și n'am autorizat pe nimeni să publice ceva în numele meu.

Consider problema Bisericii bănățene mult mai importantă ca ea să poată fi servită, ori

chiar soluționată prin interviuri ori polemici din ziare.

Personal sunt preocupat exclusiv de apărarea intereselor eparhiei mele și ale Bisericii bănățene. Și, țin să fiu în orice împrejurare, un membru supus și disciplinat al supremelor noastre corporațiuni bisericești, singurele chemate să spună ultimul cuvânt în chestiuni de organizație bisericească.

Când Vă rog să binevoiți a face loc acestor șire într'un apropiat număr al „Dimineaței“, Vă rog, în același timp, Domnule Director, să primiți mulțumirile mele anticipate.

† V. LAZARESCU
Episcop de Caransebeș.

Nu știm dacă ziarul „Dimineața“ va publica această scrisoare a P. S. Sale. Noi însă am ținut ca în orice caz să se știe care este starea adevărată a lucrurilor.

Aceasta și pentru ca nu cumva profitorii de toată mâna să poată specula preținsele declarațiuni ale P. S. Sale pentru binecunoscutele lor scopuri.

N.

Ascultați șoaptele poporului.

Nu scriu acest articol pentru a fi pe placul cuiva. În viața mea n'am întrebuințat astfel de îndeletnicire nici pentru a linguși, nici pentru a calomnia. Nu scriu nici pentru a turbura liniștea tagmei din care fac parte, dela lucrul onorabil și util pentru Biserică.

Scriu pentru a denunța o primejdie căreia nu-i cunoaștem, sau nu vrem să-i cunoaștem proporțiile reale.

În cât mă privește am sentimentul că dormim liniștiți pe craterul unui vulcan.

Știm și vedem că Biserica Mântuitorului cu slujitorii ei e prigonită azi pretutindeni. Ca va eși mâine învingătoare, va birui porțile iadului, asta e evident, potrivit asigurării dată de Domnul. E chestie însă de viitor, de aceea e bine să privim cu mai multă atențiune prezentul.

Sângerarea bisericii din Rusia în loc să trezească conștiința solidarității în toată creștinătatea din lume, a trezit sentimentele fariseului din parabolă. Catolicii dacă nu jubilau fațăș, explicau — după cum am văzut într'o revistă unită dela noi, — aceste persecuții datorită căderii țarismului, care având de stâlp ortodoxia trage și ea consecințele, fiind expusă vindictei populare.

Au venit apoi evenimentele din Mexic și din Spania, cari se află în plină desfășurare.

Au ars și acolo biserici, au fost și sunt uciși vlădici și preoții cu miile. Acum se întâmplă contrariul. Noi ortodoxii spunem, la rândul nostru: iată se răsbună inchiziția medievală din Spania.

Evident și la cei dintâiu și la noi, este o atitudine dureroasă. Cu astfel de atitudine se înțelege că comuniștii cari știu ce vor, pot dispune în măsura succeselor lor viitoare de întreaga biserică creștină din lume. Unde este interesul, spiritul de frățietate, grija pentru ziua de azi și de mâine? De ce nu avem noi creștinii cel puțin atât interes pentru Biserica lui Hristos, cât au dușmanii ei pentru rătăcirile lor idei, pe cari le propagă.

Dar la altceva mă gândesc. Acolo unde ne găsim fiecare dintre noi, ne găsim în ogorul Bisericii. Biserica este în primul rând pentru cei slabi, pentru desmoșteniți, pentru păcătoși, pentru cei biruiți de forță sau de societate. Și Biserica pentru a crea o soartă mai bună lumii, luptă. Cum se face atunci că însăși cei pentru care ea se sbuciumă și sângerează să se întoarcă împotriva-i și s'o prigonească?

Nu poate fi decât o singură explicație. Clerul, în momentul izbucnirii vulcanului comunist nu a fost găsit lângă popor. Cineva scria că: „distanța dintre preot și popor să fie atât de mică în cât acesta din urmă să nu aibe cum întoarcă feava puștii spre cel dintâiu”.

Putem subscrie în întregime, fără a ne sta în față faptele contrarii, comandamentele Sf. Ap. Petru: „Păstoriți turma lui Dumnezeu care este sub paza voastră, nu cu silă ci de bună voie, după voia lui Dumnezeu, nu pentru câștig, ci cu lepădare de sine. Nu ca și cum ați stăpâni peste cei ce v'au căzut la împărfeală, ci făcându-vă pildă turmei (I, 51—3) când corabia burgheză se pleacă fiind pe punctul de a se înneca, ea trebuie să arunce peste bord viciile sale, indolența, inechitățile sale.

Dar noi n'avem nimic de aruncat?...

În masse se furișează spiritul de revoltă. Neobservat, prin publicații, prin șoapte, prin — și care dintre noi nu asistă zilnic la atari scene, — *zeflemisirea lucrurilor sfinte*, prin diviziune socială, prin uzarea spiritului de autoritate, în chip lent și latent, acest spirit își face drum. Încet încet poporul e dislocat din tradițiile sale, din obiceiurile sale, din simțimintele sale și punându-i-se în față idealuri și țeluri noi, i se întind spre adorare alte icoane decât cele cuvenite, infiltrând astfel în sufletul acestui popor un nou spirit dăunător ca anticreștin, ca antisocial și antinațional.

De pildă problema mutării sediului Episcopiei noastre. Fără intenția de a comenta o opinie sau alta, cred că nu greșesc dacă afirm că această problemă a ajuns azi să fie exploataată. Virusul *comunist* și *sectar*, lucrează. Și ceace-i mai trist lucrează nestingherit, ba încă alimentat. În ajun de Nașterea Domnului în timp ce populația evreiască (și elevi de liceu) în frunte cu rabinul ținea sub mască religioasă, o ședință în care s'au discutat idei comuniste în speță, în altă parte a orașului este adunată țărâniea satelor din jur, de inși nechemați și lipsiți de orice autoritate, pentru a protesta..., a se agita problema episcopiei, debitându-se cuvinte pe cari bunul simț refuză să le aștearnă pe hârtie. Înțelege lumea aceea trăită în mediul tihnit al satelor, interesele superioare ale Neamului și ale Bisericii? Biserica prin cei întâistătători ai Săi cunoaște imperativul vremii actuale, ea singură își cunoaște condițiile și posibilitățile de viață și singură e în măsură să-și croiască căile și să ia hotărâri.

Strămoșii noștrii se zice că deseori puneau urechea la pământ să-l asculte dacă nu vuește sub copita hoardelor cutropitoare. Același lucru ar trebui să-l facem noi astăzi.

Ascultăm noi graiul masselor, ne furișem noi în intimitatea gândurilor ei, facem noi ceva real și folositor pentru limpezirea norilor de umbră, de indoială ce sălășluiesc în sufletul masselor?

Împotriva nebuniei comuniste statul, natural opune forța sa organizată. Dar până când va fi aceasta?

Statul își capătă forța din ceiulele cari îl compun și cari sunt cetățenii săi toți. Cetățenii aceștia nu sunt alții decât păstoriții noștri. Prin urmare avem datoria, pentruca Statul să reziste, să-l ajutăm noi mai întâiu ca unii ce suntem expuși la groasnice răsbunări în cazul când zăgazurile s'ar rupe.

Când răul este atât de iminent, e potrivit ca noi să ne divizăm pe chestii mărunte, să ne sabotăm activitatea multă puțină câtă o avem, iar de popor să nu luăm seamă?

Când Biserica lui Hristos e în primejdie, când slujitorii ei sunt pe cale de a fi exterminați, când poporul ne e alungat și furat din biserici, datoria noastră este să ne unim pentru o muncă ordonată, cot la cot și în mijlocul poporului.

Să pătrundem adânc în intimitatea sufletului său și să-l îndreptăm profund către Hristos. Mai ales să avem în vedere pe cei de jos. Mijlocitori ai acestora, ori decâteori le este nesocotită dreptatea, să ne trudem a le crea o

soartă mai bună, inoculând în toți spiritul de ordine și învățându-i să aprecieze scara valorilor umane,

Tot timpul în mijlocul masselor, ascultându-i durerile, împărțându-i bucuriile, fiara apocaliptică, când ar încerca să-și rânjească colții nu ne-ar găsi decât la posturile de pază aidoma ingerului păzitor al sufletului creștin.

Și cine știe... poate mâine urmașii scormonind cenușa trecutului, vor afla cu bucurie că am căzut la datorie străjuind la picioarele Crucii.

Atenție deci și cu urechea la șoaptele poporului.

Pr. D. V. Anușoiu

Steaguri și lozinci ateiste.

„Este sau nu, un pericol, comunismul, pentru Biserica noastră“ mă întreabă deunăzi un cunoscut. Înainte de a-i răspunde ceva, îmi arată „Universul“ — din 16 Ianuarie — în care citesc: „Dumnezeu este răul“... „nelegiuitul aforism al lui Proud'hon, cel care a mai spus că proprietatea este un furt... etc“. Lozinci comuniste. Sunt cugetările fiilor nelegiuiți ai Moscovei, germenii disoluțiilor sociale, germenii tuturor distrugerilor, care clocotesc în cazanul infernal al Metropolei bolșevizate. Sunt prea cunoscute.

Dar partea interesantă o citim mai departe, în articolul care reproduce, în titlu, lozinca amintită. „In scurgerea lui Februarie, se va ține în cetatea roșie, un congres „ateist“, cam un fel de întrunire omenească împotriva dumnezeirii“... Auziți?

Aforisme de reclamă s'au lansat deja. Iaroslowski a ridicat steagul ateilor militanți. Vor participa 46 de state, din toate părțile lumii la acest congres original.

Va fi o ciudată mixtură de rase și culori la un congres de pomină. Înarmați până în dinți, cu aforisme tăioase, vor veni și combatanți din „India sfântă a brahmanilor“ să lupte împotriva religiei creștine.

Se agită lumea împotriva lui Dumnezeu! Se înturie. Dar toată furtuna aceasta ne lasă să vedem o parte de naivitate, de sminteală omenească: „vor fi printre militanți — ateii — și copii între 6—15 ani“... „Un birou anume creiat“ va avea sarcina să „detroneze“ pe Dumnezeu. Ciudat. În astfel de congrese, curând își vor semna comuniștii cel mai frumos rechizitoriu și „raiul comunist“ va fi un „paradis pierdut“, căci, lupta împotriva lui Dumnezeu este lupta împotriva firii, împotriva dreptului de a trăi.

Exploatarea frumoasele principii umanitare: libertate, egalitate, fraternitate, comuniștii ateii ajung la cel mai odios anarhism și la cea mai neumanitară situație: „bellum omnium contra omnes“, la dreptul pumnului. Ideologiei comuniste, ca să-și realizeze visul, îi lipsește și-i va lipsi, până când va succomba sub propriile-i greșeli, cheagul armoniei sociale. Prigonește tocmai ce ar trebui să caute. Ura învrăjbește sufletele și le îndobitoceste, iară dragostea le apropie și le umanizează. Fraternitatea nu poate fi rolul șiroaelor de sânge și al tuturor nelegiuirilor, ci fructul pârduit al dragostei creștine.

Prin splendide pilde, Mântuitorul lumii a propovăduit egalitatea și fraternitatea în virtutea dragostei dintre fiii aceluiași Părinte.

Dar cu câtă neșocotintă desfășoară Moscova, steagurile de luptă împotriva dragostei creștine. Și în furia lor, agitatorii ateii cred că toată lumea poartă în silnicie „jugul religiei creștine“ și ei sunt izbăvitorii sclăviei de veacuri...

Biserica noastră este primejduită?

Când mă gândesc la furia cu care comuniștii atacă Biserica lui Hristos, îmi imaginez următoarea icoană: Văd par'că un ins cu trăsături aspre, crunt la înfățișare, neingrijit, cu mușchii contractați, izbind furios cu pumnii strânși, o statuie de o frumusețe desăvârșită. O izbește fiindcă 'n tăcerea-i marmoreană este prea senină, prea frumoasă... și 'n acea seninătate este lanțul libertății lui. Și pumnii sacrilegi voesc s'o surpe de pe pedestal.

Furia lui crește. Și copleșește simțurile și rațiunea, se transformă în spasmi dureroase... O privește cu rânjet îndobitocit. Apoi alte valuri de furie... Strigă, lovește. I se pare că în juru-i se deslănțue furtuna. Toată lumea ar vrea să lovească, să distrugă, dar nimeni n'a avut cetezanța să ridice întâi pumnul. El s'a făcut izbăvitorul friicii de veacuri... Nervii i se înferbântă. Se involburează cuprinsul... După el începe simfonia distrugerii... Majestoasa statuie se prăvălește de pe pedestal. O uruire scurtă... Sleit de puteri, furiosul își privește o clipă lucrul mânilor sale. De acum începe viața liberă!... Dar atunci ca la lumina unui fulger, deodată, vede situația jalnică. În jurul lui e liniște. Cum, nu toată lumea era cuprinsă de furie?

Între sfărâpăturile marmorei, parcă ceva a tresărit. Cum? Moartea nu și-a așternut peste tot lînțoiul de veci? S'a prăbușit colosul superb de marmoră, dar totuși a rămas ceva. A rămas imaginea. Imaginea acelei seninătăți care l-a înfuriat. A rămas sufletul, sufletul creatorului. A rămas marmora întreagă, doar sfărâmită. Un gând amar i se topește în suflet...

Iată furia celor fără Dumnezeu, în stil mai mare, împotriva bisericii lui Hristos.

Istoria omenirii, a omenirii frământate și îndurerate de-a lungul veacurilor ne sfătuește să nu ne temem de cele ce încercă „nebunii” în mintea lor. Toate furtunile furiilor omenești vor trece și cântecul lor lugubru va amuți ca o coardă plesnită.

Cine va distruge Biserica lui Hristos? Are Biserica dușmani de moarte? Nu! Nu, căci un dușman poate însemna oricând un pericol de nimicire. Biserica nu poate avea astfel de dușmani. Ea este fundamentată pe piatra de credință, mărturisită spontan, în străfulgerarea unei revelațiuni supranaturale, de Corifeul Apostolilor și „nici porțile iadului nu o vor birui” și nici furia nevoilor înferbântați de nebunia distrugerii, nu o vor clătina!

Biserica este fără sfârșit. Ea este în „planul de mântuire” vecinică, ca și autorul ei, dincolo de altarele care se văd înălțate pe pământ. Cum va putea clipa să înghită vecinicia? Cum va putea ochiul să cuprindă nemărginirea?

Distrugeți altarele, faceți din biserici ospicii de ocrotire, sărmanelor ființe raționale, și Dumnezeu se va preamări mai mult!

Își va descoperi puterea cu atât mai mult! Veți descoperi iarăși pe Dumnezeu. Dar atunci va fi altă lume, îmbrăcată în mantia albă a păcii, slăvind pe Dumnezeu, pe care L-au descoperit, pe același Dumnezeu, vecinic... Acestea ni le arată istoria omenirii trudite. Lupta împotriva lui Dumnezeu a fost o eclipsă în viața omenirii, reafierea Lui a fost o revelație făuritoare de credințe înnoite — chiar pentru răsvrățitorii de popoare.

Lozincile comuniste nu mai surprind pe nimeni. Omenirea a mai auzit porunci pentru „distrugerea” Bisericii și a lui Dumnezeu.

„Nu este Dumnezeu” zis-a nebunul din psalmii lui David, „Distrugeți infama” proclamă Voltaire, „Dumnezeu este răul” cugetă infiatul Moscovei, etc. etc.

Lozincele fac totdeauna vâlvă. Steaguri se înalță, dar epilogul e același: peste nimicnicia încercărilor omenești se învederează puterea lui Dumnezeu și, mai mărește se înalță altarele Lui de preamărire.

Mai rău va fi pentru pacea și liniștea omenirii. Odimioară, în vremi uitate de suferinți, strămoșii noștri își încheiau rugăciunile de toată ziua cu cuvintele: „Și ne ferește Doamne, de săgețile Ungurilor”. Noi va trebui să ne rugăm acum: și ne ferește de... „raiul comunist”.

Pr. Marcu Bănescu.

Echipa Monografică

a Institutului Social Banat-Crișana din Timișoara la Pojejenade-Jos. — P. S. Sa Episcopul Vasile binecuvintează și încheie personal lucrările Echipii într-o atmosferă sărbătorească.

Pe'nserate, pornim mai departe spre Zlatița, lăsând în sufletele Pârneurenților nădejdea revărsării zorilor zilei izbăvirii lor naționale din sclavia spirituală și morală a coreligionailor sărbi.

În timp ce ochii ni se desfătau în privirea frumuseților naturale cu cari Dumnezeu a înzestrat cu atâtă dărnicie acest Canaan românesc, invadat de streini, gândul nostru fremăta de dorul cunoașterii celorlalți frați din Clisura Dunării, cari încă lăncezesc în întuneric și zac — din vina și lașitatea noastră — „în laturea și'n umbra morții”, și cari, prin venirea P. S. Sale Părintelui Vasile așteptau desigur să le răsără în suflete „lumină mare”, lumina conștiinței românești, lumina culturii naționale, pângărită de streini.

După câteva minute numai de alergare cu mașina, iată-ne traversând cătunul Țigănia, ai cărei copii zburdalnici au ținut să salute pe Prea Sfințitul cu nesfârșite osanale și strigăte de bucurie, reactualizând momentul înălțător al Intrării Mântuitorului în Ierusalim.

Locuitorii acestui cătun, în număr de 168 suflete, a căror origine — judecată după culoarea feței și după ocupație — pare a o indica însăși numirea sătulețului lor, după relația păstorului lor sufletesc din Zlatița „sunt săraci dar muncitori, cinstiți și evlavioși. Ocupația lor este cărămidăria; odată cu primăvara pleacă colindând întreaga țară, reîntorcându-se toamna târziu la casele lor”. N'au nici școală nici biserică. Situația lor cultural-religioasă este aceeași ca și a celor din Pârneaura. Avem convingerea că dl. Inspector general S. Evuțianu va lua sub părinteasca sa grijă și pe acești românași lăsați până acum în voia sorții. Un învățător, purtând lumina culturii naționale în mână, va alunga de sigur întunerecul ce patronează acest cătun uitat de oameni.

După ce mai străbate o poiană minunată, atingem ultimul obiectiv al peregrinării noastre din acea zi: comuna Zlatița. Ca și în celelalte comune pe cari le-am vizitat, P. S. Sa a fost primit cu arcuri de triumf, cu verdeață, cu flori, cu urale și cu frumoase cuvinte de bineventare din partea populației și a reprezentanților comunei, adunați cu toții în fața școlii primare și a bisericii sărbești, situate în centrul comunei.

Prima impresie în Zlatița a fost din cele mai bune. Tot așa și primele cuvinte de bun șosot adreșate P. S. Sale de către tânărul preot-catihet Simeon Novac: „Zi măreată este ziua de azi pentru întreaga suflare din acest colțșor al eparhiei Prea Sfinției Voastre, și de două ori măreată este ziua de azi pentru acei cari simt românește și a căror conștiință românească nu a adormit.

Toți aceștia, mic și mare, tânăr și bătrân, azi cu toate că nu e zi de repaus, au îmbrăcat haina de sărbătoare, pentru a primi în mijlocul lor pe Stăpânul sufleteș cu flori și verdeață, așa cum a fost primit Domnul nostru Iisus Hristos la intrarea Sa în Ierusalim.

Mie, catihetul acestei comune, dați-mi voie, ca, făcându-mă interpretul gândurilor acestor locuitori (!) ai comunei Zlatița să Vă zic: „Bine ați venit!”....

Preotul Novac, în continuare făcând raport asupra istoricului comunei, a parohiei și a stărilor religioase și naționale din comună, și desvălind cu cifre și cu dovezi bine înțemiate, tragedia elementului românesc de aici — care în cursul timpului stând sub tutela bisericii sărbești

a fost aproape în întregime desnaționalizat, lăsând doar ca mărturie a originii lui nenumărate nume de familii autentice românești — a spulberat și ultima licărire a bucuriei ce năpădise sufletele noastre la intrarea în comună, provocând mâhnire profundă înaltului ierarh atât de serios preocupat de soarta fiilor săi sufletești rătașiți în satul străin.

Din cei 1180 locuitori ai comunei Zlatița, trei sferuri sunt pe origine Români. Azi din numărul mare de Români de altădată, raportează preotul Novac „recunosc că sunt Români abia 12 familii, cu un total de 44 suflete, dar și acești puțini români în familie ca și pe stradă vorbesc limba sârbească”.

Încheindu-și raportul energic și grijuliu preot-catihet, silindu-se să-și alunge amărăciunea ce-i copleșește întreaga ființă, plin de optimism întăritor spune: „Dată fiind situația specifică din această comună, misiunea încredințată mie, cere o activitate potențată și de mare răspundere, dar mă voi strădui cu tot elanul tinereții mele să-mi servesc demn și conștiințios Stăpânul care m'a trimis aici și, cu aceeași râvnă și zel, glasul sf. Evangheliei și al Neamului”....

În fața acestei stări dezastruoase din Clisură — leagănul Românismului genuin — P. S. Sa, abia reținându-și durerea ce-i străfulgera inima Sa de Părinte și de Român, luând cuvântul, mulțumește tuturor pentru buna primire, și, ca și la Socol, asigură pe toți că prezența Sa în Zlatița, vrea să fie prevestire de bun augur și să însemneze piatră de hotar în viața și conștiința celor ce și-au uitat limba și-și deneagă originea românească. Cu chemare de părinte invită pe toți să asculte glasul sângelui ce le curge în vine, precum și porunca strămoșilor ce-și dorm somnul de veci în mormintele din cimitirul satului, și să se reîntoarcă la sânul Neamului, grupându-se în jurul preotului lor, ca închinându-se împreună la altarul la care s'au închinat și strămoșii lor să devină adevărați străjeri ai moșiei ce aceștia ne-au câștigat și ne-au lăsat. Binecuvântând poporul, acesta a răspuns cu urale de „jivio” și „trăiască”.

De aici P. S. Sa a fost condus la biserică sârbească, unde a fost binevențat de preotul local. După ce a vizitat biserică, P. S. Sa s'a reîntors la școală, unde este amenajată Capela, la care slujește preotul Novac. Contrastul dintre mărețea și pompoasa biserică sârbească, zidită și cu sudoarea și cu banii străbunilor noștri de aici, și între sărăcăcioasa Capelă românească din Zlatița este mai mult decât izbitor.

Cine însă cunoaște mai amanunțit trecutul și calvarul vieții românești din Zlatița, acela nu va mai rămâne perplex în fața situației nenorocite și tragice de azi. Dar, despre acestea în numărul viitor.

Gh. Cotoșman

Instrucțiuni cu privire la purtarea socoților și administrarea averilor bisericesti.

de PETRU TOMA
sactor-eparhial.

Purtarea și compunerea socoților pe formularele de tipărituri și instrucțiunile cele vechi, trebuie scoasă din uz mai ales pentru faptul că preliminarul nu formează norma de diriguire în separarea banilor; fapt ce trebuie pus la punct, căci continuându-se astfel cu spesarea banilor bisericilor, de către epitropiile parohiale, se poate ajunge la consecințe dezastruoase.

Generalizând și făcând cunoscut acest sistem așa numit pe 8 despărțeminte, eu îl voi complecta cu adăsurile pe cari le-am crezut absolut necesare, în baza experienței câștigate până în prezent la resortul pe care îl dețin.

Studiul de față îl voi împărți în 3 capitole mai importante și anume: 1. partea I-a va trata despre compunerea și importanța preliminarului; 2. partea II va trata despre compunerea și purtarea socoților bisericești, care la rândul său îl voi împărți în alte 9 capitole mai mici și anume: 1. Ziarul de cassă, 2. Socoata generală, 3. **Protocolul principal** compus din: Despărțământul I, 4. Despărțământul II, III și IV, 5. Despărțământul V, 6. Despărțământul VI, 7. Despărțământul VII-a, 8. Despărțământul VII-b și 9. Despărțământul VIII; iar capitolul 3 va trata despre inventar și în fine de încheiere ne vom ocupa puțin despre felul cum are să se administreze averea bisericască.

Cap. I.

Compunerea și importanța preliminarului.

Cuvântul preliminar însemnează ceva care precede obiectul principal.

Bugetul este întocmirea făcută înaintea tuturor venitelor și cheltuielilor în Stat, județ, comună și la diferite alte administrații publice pe anul economic-financiar următor.

Preliminarul este exact același lucru pentru un an politic, adică pentru intervalul de timp dela 1 Ianuarie 31 Decembrie la comunele noastre bisericești. Întocmirea preliminarului e necesară din următoarele motive: Comunitatea bisericască, ca stăpână a averii bisericești, nu poate ea singură să manipuleze averea, cu fondul, ci a încredințat-o spre administrare unei organizații mai mici, unei corporații anume, în care comunitatea își pune toată încrederea sa. Și, pentru restrângerea, limitarea acestei încrederi și puteri, s'a ajuns la compunerea preliminarului, peste care să nu se poată trece. Această putere de limitare a dreptului de a dispune de averea bisericii, comunitatea și-o exercită prin faptul că ea însăși își fixează preliminarul venitelor și cheltuielilor din decursul întregului an. Iar corporația care administrează averea nu este îndreptățită nici odată să facă spese mai mari, decât cele cuprinse în preliminar, căci pentru acele spese pe cari le-a făcut peste marginile preliminarului sunt dâșii solidari responsabili materialicește, față de respectiva comună bisericască. Gădesc de justă părere fostului consilier referent Traian Barzu când cerea ca preliminarul bisericesc să cuprindă toate activele și nu numai venitele pe un an din următorul motiv: preliminarul servind ca bază la compunerea socoților, prin care corporațiunea care a administrat și manipulat fondul bisericii, își dă seama că s'a ținut întru toate de marginile ce i-au fost trasate și fixate în preliminar, având socoata să fie o oglindă fidelă a averii bisericești, adică să ne înfățișeze tot banul ce are să-l primească dela alții, precum și tot banul ce are să-l solvească fie pe anul curent fie chiar pe anii trecuți, urmează deci consecința logică că și preliminarul trebuie să conțină atât venitele cât și spesele separate de pe anul curent, cât și toate pretensiunile și datoritiile rămase din anul trecut, după încheierea socoților. Preliminarele, așa cum se compun azi pe întreg cuprinsul eparhiei noastre, cuprind numai venitele și spesele, și acelea în cele mai multe cazuri sunt introduse fără nici o ordine și fără a fi reale și exacte, căci preliminarul a fost considerat ca ceva ce trebuia comuna bisericască sau mai bine zis

preotul conducător al oficiului parohial, să aibe în fie care au trecut prin corporațiile parohiale și înaintat Consiliului nostru eparhial spre aprobare, ca apoi să fie aruncat în nu știu ce raft al arhivei parohiale, ca la anul să fie altul adăugat la el; sau cazuri și mai regretabile să se înainteze în foarte multe comune la finea anului expirat sau chiar peste 2 sau 3 ani pentru aprobare.

Deși pe tipăriturile actuale după cari se compune, se scrie ca titlu „activele” și „pasivele”, ele cuprind aproape toate numai venitele și spesele, noțiuni ce nu sunt întocmai identice în ce privește cuprinsul lor. Deci la formularul vechiu s'au pus doar titlurile sistemului celui nou, fără să fie observat întocmai. *Activele* sunt toate sumele ce biserica are să le pretindă dela alții; iar *pasivele* sunt banii aceia pe cari biserica îi datorează altora. Activele deci cuprind în sine întreaga avere, adică tot ce va intra din venitele anului curent cât și din averea rămasă din anii trecuți și care s'a adunat din prisosurile veniturilor fondului, pe când sub venite avem a înțelege averea ce se sperază că va intra în decursul anului economic; tot așa e cazul cu pasivele și spesele.

Preliminarul care cuprinde numai venitele și spesele unui an economic, nu-i destul de corespunzător pentru comunele noastre bisericesti, din următoarele motive: 1. Atunci când administratorii fondului bisericii își înaintează socoata, ei trebuie să-și dea seama despre felul cum au administrat averea bisericii, și'n acea dare de seamă ei nu se pot restrânge numai la venitele și spesele fondului pe un an, ci trebuie să-și dea seama despre administrarea întregii averi a fondului. De aici urmează că și preliminarul trebuie să conțină nu numai venitele și spesele pe un an, ci și pretensiunile și datoriile bisericii cari obvin și din anii trecuți, căci numai astfel poate preliminarul servi ca bază la compunerea socoții. 2. Spesele cari se preliminează în sarcina unui fond, se solvesc numai din cassa aceluiași fond și în cassă nu intră numai venitele din anul curent, cari s'au introdus pentru acoperirea speselor, ci și ce se încasează din activele vechi ale fondului. Aceste venite dacă nu sunt luate în combinație se pot ușor folosi pentru un alt scop sau se poate întâmpla ca în cele mai multe cazuri ca numai cu venitele ordinare din decursul anului să nu putem echilibra preliminarul și atunci anumite poziții din cuprinsul său se majorează în așa fel că nu mai sunt reale.

ȘTIRI

Personale. Prea Sfințitul Părinte Episcop a călătorit zilele acestea la București spre a lua parte la ședințele Senatului.

Jertfa a doi eminenti tănari. Opt tineri legionari români, în frunte cu însușleșitul d. general Cantacuzino-Grănicerul s'au dus în Spania spre a înmâna viteazului comandant al Alcazarului din Toledo o sabie de onoare. Legionarii români insistând, au primit dela conducătorul lor permisiunea de a mai rămâne în Spania o lună. Bravii tineri s'au înrolat în armatele naționaliste voluntare, luptând împotriva dușmanilor Crucii și ai lui

Dumnezeu. Doi din ei: Ion Moța, fiul venerabilului protopop Ion Moța din Orăștie și dr. Vasile Marin au căzut în luptele mari dela Majadajonda. Țara întreagă deplânge pe cei doi eroi, stând alături de durerea tineretului legionar ce lucrează cu înțepire pentru aducerea în țară a osemintelor celor căzuți departe de patria lor.

Darul cântăreților noștri. Încă în vara anului trecut am făcut un apel peritru contribuție la cumpărarea unei Biblii a Noului Testament pentru orbi. Apelul însă a avut un rezultat slab. S'a recurs însă la altceva; din prilejul eliberării de carnete cu reducere pe C. F. R. pentru cântăreții noștri bisericesti, fiecare a contribuit la această Biblie. Din prilejul Anului nou Cartea sfântă a fost trimisă așezământului orbilor din Timișoara, ca bietii nenorociți să aibe mângâierea Cuvântului lui Dumnezeu în cumplita lor durere!

Conferința dlui Nichifor Crainic. Astăzi conferențiază în orașul nostru dl profesor universitar Nichifor Crainic. Subiectul conferinței: *Ce este naționalismul.*

În cadrele Astei au conferențiat până în prezent distinșii profesori Liviu Roman și Dimitrie Cusma apoi tânărul medic Dr. Tiberiu Ionescu.

Pentru fondul preotului Gheorghe Frățilă din Glimboca a mai donat părintele Ioan Iucos din Zervești suma de 500 lei.

Poșta Redactiei. Păr. Tr. din Coșteiu. Rugăm comunicați cântărețului Nicolae Rănișan că „Cantorul lui Bujigan” nu se mai găsește nicăiri de vânzare.

Convocare.

Domnii Acționari ai Societăți Dușan Miloșevici S. A. Rusca-Montană, Jud. Severin, sunt convocați prin această conform Art. 10 din statutele Societății la

Adunarea Generală Extraordinară,

care se va ține la 28 Ianuarie 1937 ora 17 în localul Societății din Rusca-Montană, cu următoarea ordine de zi:

1. Constituirea adunării generale extraordinare.
2. Complectarea Consiliului de Administrație și Comitetului de Cenzori conform art. 16 și 18 din statute.
3. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la această adunare sunt rugați în senzul art. 11 din statute a-și depune acțiunile lor cel puțin cu 3 zile înaintea adunării la Casseria Societății din Rusca-Montană.

În cazul că numărul acțiunilor depuse nu ar intruni 50% din capitalul social conf. art. 12 din statute, Adunarea Generală Extraordinară va avea loc în ziua de 5 Februarie a. c. în acelaș loc, la aceeaș oră și cu aceeaș ordine de zi, putând hotări în mod valabil, fără considerare la numărul acționarilor prezenți și a voturilor ce reprezintă.

Consiliul de Administrație.

Brâne preoțești

dela cele mai renumite fabrici și cu prețuri convenabile de vânzare la Librăria diecezană.

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 2796/1936 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

In cauza de executare pornită de următorul Dr. Novăcescu Dimitrie dom. în Caransebeș contra urmăritei Văd. Solomia Mihut Cădăriu născ. Dragu dom. în Prisian la cererea următorului Judecătoria ordonă Licitațiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147 art. 176 din legea execuțională asupra 104/640 înscris în c. f. a comunei Prisian din circumscripția Tribunalului Caransebeș Nr. coalei c. f. 64 Nr. de ord. A. I. 1—2 Nr. top. 97 Grădină în intravilan de 233 stp. Nr. top. 98 Casa Nr. 46 în intravilan de 145 stp. Prețul de strigare 5500 lei, No. de ord. A+2 Nr. top. 454 Arătură în Savoiu Mare de 1 jug. 121 stp. prețul de strigare 4000 lei, A+3 Nr. top. 487 Fânaț în Savoiu mare de 1 jug. 824 stp. prețul de strigare 5.000 lei A+4 Nr. top. 587 Fânaț în Savoiu mare de 618 stp. prețul de strigare 600 lei A+5 Nr. top. 720 Fânaț în Dealu mare de 654 stp. prețul de strigare 1.000 lei A+6 Nr. top. 830 Grădină în Seliște de 918 stp. prețul de strigare 1.500 lei A+7 Nr. top. 836 Fânaț în Seliște de 952 stp. prețul de strigare 1.600 lei A+8 Nr. top. 1010/2 Pădure în Beșna de 623 stp. Prețul de strigare 1.000 lei, A+9 Nr. top. 347/2 Arătură în Anini de 920 stp. Prețul de strigare 1.200 lei, cu menținerea dreptului de uzufruct viager de 1/6 parte din 24/640 parte întabulate sub C. 29 în favoarea Văd. Lena Georgevici născ. Pervu pentru incasarea creanței de 10.000 lei capital interese de 61/2%, dela 30 Mai 1936 spese de proces și de executare de 2192 lei fixate până acum, spese de 652 lei fixate acum pentru cererea de licitațiune. Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de **8 Martie 1937 ora 10** la casa comunală a comunei Prisian.

In baza art. 150 legea LX din 1881 condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează

1. Imobilul supus la licitație nu poate fi vândut cu preț mai mic de cât prețul strigării redus cu 25% (art. 26 XLI. 1908).

2. Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cauție socotite pe cursul fixat în art. 42 LX 1881 ori să predea aceluiaș delegat chitanță de depozitare judecătorească prealabilă a garanției: și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 Legea LX din 1881, și art. 21 XLI 1908).

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire, nu se va ține seama de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitațiune, care se va continua fără amânare.

Data în Caransebeș la 23 Noemvrie 1936.

Leo Pető m. p. judecător **D. Lăzărel** m. p. dir. c. f.

Pentru conformitate: **D. Lăzărel** dir. c. f.

Redactor responsabil: **NICOLAE CORNEAN**, consilier eparhial.

Aviz pentru lucrări bisericesti.

Firma

Aurel Cotârlă**sculptor, Oravița, județul Caraș**

execută tot felul de lucrări bisericesti precum: Iconostase, Tronuri, Strane, scaune, chivoturi, ripizi etc.

Pentru lucrări mari, ca Iconostase, etc. pot veni la fața locului pentru pregătirea planului și devizului și a da toate informațiunile necesare.

Am lucrat la peste 150 biserici, lucru ce pot dovedi cu certificate de mulțumiri din partea acelor unde am lucrat. Premiat cu diplome și medalii de aur și argint dela expozițiile din București, Panciova, Lugoj, Sibiu.

21—52

Rog sprijinul binevoitor.**Obiecte bisericesti**

dela cele mai renumite fabrici, se află de vânzare la **Librăria Diecezană.**

Aviz

Tot felul de
picturi bisericesti,

pictări de biserici
renovări și spălarea bisericilor,
apoi obiecte:
diferite icoane, ripizi, prapori etc. etc.
execută prompt și cu prețuri convenabile

Prof. Gh. I. OTONOĞA

CARANSEBEȘ, Str. Cloșca Nr. 1—3.

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane, Caransebeș

